

Riksbanken 350 år

Jubileumsåret 2018

Åsa Söder Nilsson
Tommy Persson
Stabsavdelningen

Februari 2019

INNEHÅLL

Inledning	4
Förarbeten	5
Avspark och lansering	6
Jubileumsturnéer	7
Jubileumskonferens	9
Jubileumsmiddag	13
Jubileumsbok	17
Öppet hus	18
Övrig kommunikation	23
Interna aktiviteter	26
Samarbeten med andra aktörer	28
Öppna forum	30
Medierapportering	30
Projektorganisation	31
Ekonomi	32
Avslutande ord	33

INLEDNING

År 1668 beslutade riksdagen att grunda Rikens Ständers Bank, som 1867 fick namnet Sveriges riksbank. Riksbanken är därmed världens äldsta centralbank och fyllde 350 år under 2018. Det uppmärksammade Riksbanken med aktiviteter för att sprida kunskap om Riksbankens roll i svensk ekonomi och om viktiga framtidsfrågor. Målet för jubileumsaktiviteterna var att vi genom att berätta vår historia skulle ta tillvara möjligheten att skapa förståelse för Riksbanken och de frågor banken arbetar med idag och därigenom bidra till ett fortsatt högt förtroende för banken. Vi firade under parollen: Sveriges riksbank – för en stark och säker ekonomi. Under den parollen talade vi under året om Riksbankens historia och kopplade det till nutid och framtid.

Under året genomfördes en rad olika evenemang och kommunikationsaktiviteter för att uppmärksamma jubileet, både sådana som riktades till särskilt inbjudna och sådana som riktades brett till allmänheten. Många digitala aktiviteter genomfördes på såväl Riksbankens webb som i sociala medier. Vi anordnade vidare en rad evenemang för medarbetarna. Vi arrangerade flera externa evenemang som möjliggjorde personliga möten och dialog. Vid samtliga aktiviteter deltog Riksbankens medarbetare som funktionärer och experter. Medarbetarnas engagemang vid de olika evenemangen bidrog till att ge en positiv bild av Riksbanken. Det interna engagemanget har också bidragit till att stärka gemenskapen inom Riksbanken över avdelningsgränserna.

Den officiella jubileumsdagen arrangerades i samarbete med Riksbankens huvudman riksdagen. Ett nära samarbete med representanter från riksdagen bäddade för ett lyckat officiellt firande av 350-åringen. På självaste födelsedagen arrangerade Riksbanken ett välbesökt öppet hus för allmänheten. Flera evenemang genomfördes vidare i samarbete med externa parter och även dessa visade ett stort engagemang för jubileet och bidrog till att ytterligare sprida kunskap om Riksbanken.

Det har varit ett år fyllt med spännande möten, stort kunskapsutbyte och för Riksbanken nya sätt att arbeta och att kommunicera.

Denna slutrapport är en summering av hela jubileumsåret. Den är skriven i syfte att tjäna som dokumentation av jubileet för eftervärlden, främst för de riksbanksmedarbetare som ska genomföra något liknande i framtiden.

FÖRARBETEN

En styrgrupp bildades i december 2014 och därefter startade en projektgrupp arbetet under våren 2015. Då diskuterades vad som kunde vara lämpliga aktiviteter under året. Några externa personer – Gunnar Wetterberg, Sonia Karlsson, Assar Lindbeck, Irma Rosenberg och Jesper Strömbäck – fick också ge förslag på möjliga jubileumsaktiviteter.

I maj 2016 fattade direktionen ett beslut om inriktning, övergripande aktiviteter och budget för Riksbankens 350-årsjubileum, utifrån förslag från projektgruppen.

De operativa förberedelserna startade hösten 2016. Då formades en ny styrgrupp och en ny projektgrupp som skulle genomföra direktionens beslut.

I december 2016 besökte delar av projektledningen, Åsa Söder Nilsson och Maria Svalfors, Norges Bank och danska Nationalbanken för att ta del av erfarenheter och planering kring deras respektive jubileer. Vid besöket i Norge var även Gina Bayoumi från kommunikationsenheten med. Norges Bank firade 2016 sitt 200-årsjubileum och Nationalbanken firade 200 år under 2018.

I februari 2017 träffade riksbanksfullmäktiges ordförande Susanne Eberstein, riksbankschef Stefan Ingves och projektledare Åsa Söder Nilsson riksdagens talman Urban Ahlin och kansli-
chef Eva Östlund för att diskutera ansvarsfördelningen mellan riksdagen och Riksbanken när det gällde jubileumsdagen den 25 maj 2018. Mötet resulterade i ett dokument som fastslog vilka delar riksdagen ansvarade för under jubileumsdagen.

I november 2017 besökte delar av projektledningen, Åsa Söder Nilsson och Tommy Persson, finansutskottet för att presentera aktiviteterna under jubileumsåret.

Genom hela projektet och jubileumsåret har projektledningen löpande informerat ledningsgruppen (LG), direktionen och riksbanksfullmäktige om planeringen, genomförandet och uppföljningen av de olika aktiviteterna.

AVSPARK OCH LANSERING

Pressfrukost den 25 januari 2018.

I december 2017 hölls ett frukostmöte för riksbanksmedarbetarna, som en kick off för personalen inför jubileumsåret. Där berättade Stefan Ingves kort om Riksbankens historia och vilka aktiviteter som väntade under jubileumsåret.

När vi den 2 januari 2018 gick in i jubileumsåret la vi ut information på webbplatsen och Banconätet samt ställde upp roll up:er med jubileumsmotiv i huvudentrén.

Den 4 januari 2018 presenterade PostNord, på Postmuseum, de frimärken de hade tagit fram med anledning av Riksbankens 350-årsjubileum. Riksbankens kommunikationschef Ann-Leena Mikiver kommenterade frimärkena, presenterade jubileet och besvarade frågor från deltagarna.

Den formella och offentliga avsparken inför jubileumsåret skedde den 25 januari 2018 vid en frukostträff för medier där riksbankschef Stefan Ingves och kommunikationschef Ann-Leena Mikiver presenterade de aktiviteter som väntade under Riksbankens jubileumsår.

I samband med den formella avsparken publicerade vi även en historisk tidslinje på webbplatsen. Syftet med tidslinjen är att på ett inspirerande och lättillgängligt sätt presentera Riksbankens historia och roll i det svenska samhället.

JUBILEUMSTURNÉER

För att uppmärksamma 350-årsjubileet i hela landet anordnade Riksbanken evenemang för allmänheten på sex av de orter i landet där Riksbanken har haft lokalkontor. Det skedde i form av en jubileumsupplaga av direktionens penningpolitiska turnéer som genomförs varje år över hela landet.

Jubileumsturné i Malmö.

Jubileumsturnéerna bestod av de vanliga föredragen och studiebesöken som är en del av de penningpolitiska turnéerna, men under 2018 kopplade vi på ett evenemang som riktade sig till allmänheten på orten. Evenemanget för allmänheten var en föreläsning av en direktionsledamot på temat "Från kopparmynt till e-krona" och till det bjöds på kaffe och 350-årstårta.

Jubileumsturné i Göteborg (vänster bild) och i Linköping (höger bild).

Städerna var valda så att vi fick en geografisk spridning över hela landet. Varje direktionsledamot skulle genomföra en jubileumsturné och upplägget var i stort sett detsamma på varje ort. Däremot såg planeringen lite olika ut på de olika orterna. På en del av platserna arrangerade Riksbanken evenemanget tillsammans med andra och på några platser arrangerade vi själva. Vi valde lokaler som var lätta för allmänheten att ta sig till, det vill säga de skulle vara så centralt placerade som möjligt.

Inför varje evenemang besökte projektet och en säkerhetsvakt staden för att planera besöket, titta på lokalen, tekniken och gå igenom upplägget för evenemanget för att på bästa sätt kunna förbereda direktionsledamoten.

Turnéprogram

- 28 februari – Luleå
Riksbankschef Stefan Ingves.
Arrangerades tillsammans med Norrbottens Handelskammare.
Plats: Vetenskapens hus.
- 21 mars – Karlstad
Vice riksbankschef Martin Flodén.
Arrangerades tillsammans med Studieförbundet vuxenskolan Värmland.
Plats: Karlstad CCC.
- 15 maj – Malmö
Vice riksbankschef Cecilia Skingsley.
Arrangerades tillsammans med Fores syd.
Plats: STUDIO Meetingpoint.
- 24 september – Sundsvall
Förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick.
Arrangerades av Riksbanken.
Plats: Sundsvalls stadshus.
- 9 oktober – Göteborg
Vice riksbankschef Henry Ohlsson.
Arrangerades av Riksbanken.
Plats: Folkets hus.
- 13 november – Linköping
Vice riksbankschef Per Jansson.
Arrangerades av Riksbanken.
Plats: Linköpings konsert och kongress.

Deltagare från Riksbanken, förutom direktionsledamoten, var från projektet och kommunikationsenheten Tommy Persson och Rebecka Hallerby samt pressekreterare Susanne Meyer Söderlind. Dessutom deltog en expert från någon av policyavdelningarna i Riksbanken. Utöver det följde även säkerhetsvakter med.

Förutom att vi bjöd på en dekorerad 350-årstårta och kaffe, bjöd vi även på chokladpengar och delade ut skriften ”Sveriges riksbank – en resa under 350 år”. Vi hade 350-roll up:er vid ingångar och scen. I samband med minglet, cirka 45 minuter innan föredraget började, kunde besökarna se filmen ”Sveriges riksbank – 1668–2018”, som snurrade på repeat i lokalen.

För att marknadsföra dessa evenemang använde vi följande kanaler:

- Annonsering på Facebook, riktad mot de geografiska områden där respektive evenemang ägde rum
- Annonsering i nyhetsmedier, både digitalt och i tryckt format på respektive ort
- Information i evenemangskalendrier på de orter där det var möjligt
- Brev till tidigare riksbanksmedarbetare som hade arbetat på lokalkontoret på orten

Alla evenemang var välbesökta och vi hade 170–250 besökare per tillfälle; evenemanget i Linköping hade flest besökare. Innan varje evenemang bjöd vi på tårta och kaffe och samtidigt minglade de riksbanksanställda med besökarna för att prata om Riksbanken och svara på besökarnas frågor. Hur mycket diskussioner och frågor det blev varierade mellan orterna.

Efter föredragen var det alltid en frågestund och på alla orter var det mycket frågor. Frågeställningarna skilde sig åt beroende på var vi var i landet och vilka frågor som var aktuella vid respektive tidpunkt. I Luleå och Sundsvall var det många kontantfrågor. I Luleå fick vi också frågor om bitcoin. I Karlstad var det stor bredd på frågorna. I Göteborg handlade frågorna främst om hur affärsbanker kan få skapa pengar, medan det i Malmö var fokus på kronan. Och slutligen, i Linköping, handlade många av frågorna om e-kronan. På flera av orterna fick vi avbryta frågestunden eftersom frågorna aldrig tog slut och vi erbjöd istället de som ville fortsätta ställa frågor att komma fram till ledamoten efter frågestunden.

Lokala medier var inbjudna till evenemangen. Deras intresse var emellertid begränsat. De nyhetsbyråer som deltog vid flera av evenemangen var främst intresserade av penningpolitiska frågor.

Sammanfattningsvis har evenemangen i det stora hela varit mycket lyckade. Vi har fått möjlighet att tala direkt med allmänheten, de har fått chansen att ställa frågor och vi har fått chansen att kunnas, klargöra och förklara vår verksamhet. Den direkta kontakten har vi normalt inte, vilket vi i många fall har fått spontana positiva kommentarer om. Ett annat viktigt inslag som uppskattades mycket var vår direkta inbjudan till tidigare riksbanksanställda på orten.

Andrakammarsalen i riksdagen där jubileumskonferensen hölls.

JUBILEUMSKONFERENS

Jubileumskonferensen ägde rum den 25 maj 2018. Syftet med konferensen var att det skulle vara Riksbankens och riksdagens officiella firande av Riksbanken 350 år och att den skulle uppmärksamma Riksbankens 350-åriga historia och sätta fokus på centralbanken, dess historia samt dess roll i nutid och framtid. Konferensen fick därmed temat "Centralbankers roll i dåtid, nutid och framtid".

Konferensen hölls i riksdagens andrakammarsal. Konferencierer var Riksbankens medarbetare Marie Hesselman och Anders Vredin.

Konferensen inleddes med att riksdagens talman Urban Ahlin och riksbanksfullmäktiges ordförande Susanne Eberstein hälsade alla välkomna. Dagens förste talare var professor Torsten Persson från Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet. Han talade kring centralbankens uppgifter i samhället, hur dessa förändrats över tid och vilka kriser, utmaningar, framsteg och beslut som varit viktiga genom Riksbankens historia.

Förmiddagens paneldebatt, som hölls på svenska, handlade om centralbankers roll i samhället, hur deras roll har förändrats över tid och vilka utmaningar som ligger framför oss. Panelen lyfte frågor kring inflationsmålspolitik, ansvar för finansiell stabilitet och kring Riksbankens självständighet. I panelen deltog Erkki Liikanen (centralbankschef för Finlands Bank), Mette Bjørndal (professor, Norska handelshögskolan och ledamot i Norges centralbanksutredning), Irma Rosenberg (tidigare förste vice riksbankschef) samt Torsten Persson. Moderator var vice riksbankschef Cecilia Skingsley.

Jerome Powell, chef Federal Reserve (vänster bild), förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick (övre höger bild) samt förmiddagens panel (nedre höger bild).

Eftermiddagen, som hölls på engelska, inleddes även den med att Urban Ahlin och Susanne Eberstein hälsade alla välkomna. Därefter presenterades Riksbankens jubileumsbok "Sveriges Riksbank and the History of Central Banking". De författare som presenterade boken, under ledning av förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick, var Franklin Allen, Michael Bordo, Barry Eichengreen, Klas Fregert, Charles Goodhart och Otmar Issing.

Jubileumskonferensen avslutades med en paneldiskussion kring centralbankers roll i framtiden. En fråga som diskuterades var till exempel hur centralbanker ska kommunicera direkt mot allmänheten. I panelen deltog Mark Carney (Governor, Bank of England), Agustín Carstens (General Manager, Bank for International Settlements), Benoît Cœuré (Member of the Executive Board, European Central Bank) och Jerome Powell (chairman, Federal Reserve). Moderator var Stephanie Flanders (Head of Bloomberg Economics).

Riksbankschef Stefan Ingves avslutade dagen med att summera och ge sina reflektioner.

Medier fick närvara under konferensen och många svenska och några utländska medier fanns på plats. Det var nyhetsbyråer, tv, radio och tidningar. Några exempel på de som var där: Sveriges Radio, TT, Nyhetsbyrån Direkt, SVT Uutiset, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Bloomberg News, DiTV, Dagens Industri, Thomson Reuters, Central Banking, Market News, Fond&Bank och Princetown University Press.

Konferensen kunde följas via webb-tv, både från riksdagens och Riksbankens webbplats. Internt på Riksbanken fanns det möjlighet att följa konferensen på storbild i ett av sammanträdesrummen.

Planeringen inför konferensen var omfattande

Arbetet med att hitta talare till konferensen startade redan hösten 2016. En programgrupp med medarbetare från flera avdelningar i Riksbanken hade till uppgift att ta fram namn på lämpliga och tänkbara talare. De första breven med förfrågningar till talare skickades ut under våren 2017. Vartefter någon tackade nej, och vartefter nya namn dök upp, skickade vi sedan ut fler förfrågningar. För flera av centralbankscheferna och andra högt uppsatta personer dröjde det dock ända till våren 2018 innan vi fick definitiva besked.

En save-the-date till de deltagare som senare skulle bli inbjudna skickades ut via mejl i april 2017. Själva inbjudan skickades ut via mejl i månadsskiftet januari/februari 2018. För inbjudan och hantering av registreringar till konferensen anlätades HRG Nordic. Tillsammans med dem tog Riksbanken fram särskilda webbsidor för information om och registrering till konferensen. HRG försåg sedan Riksbanken med deltagarlistor. Riksbankens jubileumssekreterariat för konferensen hanterade dock alla frågor om konferensen och tillhörande kringarrangemang.

Eftersom konferensen hölls i riksdagen hade vi ett nära samarbete med riksdagens personal. Tillsammans planerade vi inpassering, säkerhet, mottagning och placering av VIP-gäster, ljud- och ljus teknik, webbsändning, mediefrågor, körschema, scenrekvisita, fika och lunch samt övrig logistik.

Med tanke på att flera av deltagarna vid konferensen var personer med personskydd, hade projektledningen ett mycket nära samarbete med Riksbankens säkerhetspersonal. För samtliga VIP-personer, det vill säga personer med personskydd eller personer som vi bedömde skulle ha samma hantering (främst talarna, utöver bokpanelen som hanterades i särskild ordning av forskningsenheten), hade vi särskilda minutprogram för deras vistelse i Stockholm. Flera av dessa VIP-personer hade också eget personskydd med sig och några av dessa personskyddare kom dessutom till Stockholm några dagar i förväg för att tillsammans med Riksbankens säkerhetspersonal inspektera alla lokaler.

Värdarna Stefan Ingves, Urban Ahlin och Susanne Eberstein (vänster bild) och jubileumspåsar (höger bild).

VIP-personerna togs emot redan på Arlanda och fick bil och chaufför under sin vistelse i Stockholm. Övriga gäster, till exempel andra centralbankschefer, fick inte denna VIP-behandling, men vi erbjöd oss att hjälpa till med bokning av taxi och liknande.

Samtliga VIP-personer fick en kontaktperson från Riksbanken som de kunde ringa till inför och under sitt besök. Vi erbjöd oss även att tillhandahålla så kallade minders (följeslagare) som kunde följa dem i bil mellan de olika programpunkterna. Samtliga VIP-personer tackade nej till erbjudandet om minders eftersom de hade med egna rådgivare eller pressekreterare.

Kvällen före jubileumsdagen hölls en mottagning i Riksbanken för de talare som hade anlänt redan den dagen. Det var direktionen och fullmäktigepresidiet som tog emot. Ett par riksbanksmedarbetare deltog också. Mottagningen hölls i gästmatsalarna. Strax före mottagningen hade Stefan Ingves haft ett informellt möte med Federal Reserves nytitträdde ordförande Jerome Powell.

Alla VIP-personer, som också var talare vid konferensen och middagen, bodde på Grand Hôtel Stockholm och Riksbanken skötte bokningarna och betalade deras logi. För övriga

Deltagare vid jubileumskonferensen.

konferensdeltagare hade Riksbanken blockbokat rum på Grand Hôtel Stockholm, Hotell Kungsträdgården och DownTown Camper. Gästerna kunde då själva boka dessa rum till "riksbankspriser".

Ståtlig inramning och god logistik

Dagen flöt på smidigt och enligt det planerade körschemat. De små avvikelser från körschemat som uppstod (främst talare som anlände vid andra tider än planerat) kunde funktionärerna hantera utan att programmet behövde justeras. Samtliga funktionärer var från Riksbanken och riksdagen och vi hade haft flera genomgångar inför deras uppdrag. Det sista genrepet genomfördes på plats i riksdagen dagen före konferensen. Totalt arbetade cirka 45 funktionärer vid konferensen. Av dessa kom cirka 35 från Riksbanken och övriga från riksdagen. Utöver detta hade vi säkerhetspersonal.

Vår bedömning är att det faktum att vi hade just egna medarbetare som funktionärer bidrog till ett engagemang och ansvarstagande som gjorde att konferensdeltagarna fick ett extra fint bemötande.

Det registreringsystem vi använde oss av, via HRG, fungerade bra. Vad som hade kunnat vara bättre är den särskilda webbplats med konferensinformation som vi skapade i HRG:s system. Dels kunde vi på Riksbanken inte själva uppdatera den, vilket gjorde att uppdateringar tog tid när vi fick lov att skicka nya texter till HRG som uppdaterade åt oss, dels hade deltagarna svårt att hitta tillbaka till webbplatsen efter det att de hade registrerat sig. Man kan också fundera på om det inte hade varit smidigare att erbjuda en app för all konferensinformation. Detta var dock inget som HRG kunde erbjuda.

Slutligen, vilket också framfördes vid flera tillfällen under dagen, av gäster och av riksbanksanställda, borde det ha varit fler kvinnor som talare under konferensen och som skribenter i jubileumsboken. Detta är något som projektgruppen varit medveten om och försökt ta hänsyn till.

Sammanfattningsvis blev det en lyckad konferens. Det var bara glada miner och uppsluppen stämning. Det var spännande talare och paneldebatter, duktiga moderatörer och konferencierer samt kunniga och tillmötesgående funktionärer. Säkerheten sköttes snyggt av både riksdagens och Riksbankens säkerhetspersonal och logistiken fungerade som den skulle.

JUBILEUMSMIDDAG

Efter jubileumskonferensen hölls en jubileumsmiddag i Blå hallen i Stadshuset, som avslutning på jubileumsdagen. Vid middagen närvarade Kungaparet, representanter från riksdag och regering, konferensdeltagarna, Riksbankens medarbetare samt några av Riksbankens tidigare medarbetare, såsom de som hade utkontrakterats under 2017 och de som gick i pension under 2017 och 2018.

Gästerna anlände via Borgargården. VIP-gästerna kom via samma entré som övriga gäster. Kungaparet anlände sist och togs då emot av Urban Ahlin, Susanne Eberstein, Stefan Ingves och Eva-Louise Erlandsson Slorach, kommunfullmäktiges ordförande.

Kvällens konferencierer var riksbanksmedarbetarna Meredith Beechey Österholm och Tomas Edlund. De inledde kvällen med att hälsa alla välkomna och lämnade därefter över ordet till Susanne Eberstein och Stefan Ingves som höll ett inledningstal och hälsade välkomna. Senare under kvällen höll Dr Jens Weidmann, chef för centralbanken i Tyskland, Deutsche Bundesbank och H.M. Konungen var sitt gratulationstal till Riksbanken.

Vid middagen fanns ett honnörsbord. Vid det bordet satt Kungaparet, Riksbankens direktion och riksdagens talman, riksbanksfullmäktige, de som hade talat vid konferensen, centralbankschefer, statsråd och liknande. Övriga gäster satt vid mindre bord vid sidan av honnörsbordet. Totalt var det 523 gäster vid middagen.

Rosa kvartetten, som är en stråkkvartett, spelade under fördrinken. A capella-gruppen Riltons vänner underhöll genom middagen med allt från Bellman till ABBA och Avicii. Kvällen avslutades med en kaffebuffé i Gyllene salen, där jazzgruppen Cecilia Runolfs orkester underhöll.

För Riksbankens medarbetare hölls avslutningsvis en vickning i riksbankshuset.

Blå hallen under jubileumsmiddagen.

Gäster anländer till jubileumsmiddagen.

Planeringen inför kvällen

Projektgruppen och styrgruppen diskuterade vilka två personer som kunde vara lämpliga att fungera som konferencierer under kvällen. Valet föll på Meredith Beechey Österholm och Tomas Edlund. En idégrupp tog fram idéer till manus till konferencierernas prat under kvällen. Projektledaren Åsa Söder Nilsson och konferenciererna skrev därefter manus utifrån dessa idéer. Vi vidtalade också två ersättare (Gary Watson och Maria Hesselmar), i händelse att Meredith eller Tomas skulle få förhinder.

I god tid i planeringen inför jubileumsmiddagen hade vi upphandlat bland annat lokal och underhållare. Tillsammans med underhållarna valde projektledningen, i samråd med Susanne Eberstein och Kerstin af Jochnick, vilken musik som skulle framföras. Temat för underhållningen var "Svensk musikhistoria genom 350 år". Konferenciererna kopplade sedan detta till Riksbankens 350-åriga historia.

Inför middagen hade projektledningen också ett nära samarbete med Stadshuset och stads-
husrestaurangen. Stadshuset vägledde oss i arbetet med logistiken för kvällen. Stadshus-
restaurangen presenterade förslag på menyer.

Konferenciererna Tomas Edlund och Meredith Beechey Österholm.

Gäster anländer till jubileumsmiddagen.

Hur borden skulle vara uppställda i Blå hallen beslutades av projektledningen i samråd med stadshusrestaurangen. Detsamma gällde kaféborden till kaffebuffén i Gyllene salen. Själva bordsplaceringen av gästerna gjordes av jubileumssekretariatet, i nära samråd med Susanne Eberstein, Stefan Ingves och Kerstin af Jochnick.

I bordsplaceringen blandade vi svenska och internationella gäster. Honnörsbordet slukade emellertid många av de internationella gästerna och flertalet av de resterande internationella gästerna sattes vid borden närmast honnören. Det gjorde att borden längst ut endast bestod av svenskar och merparten var riksbanksmedarbetare.

Vidare hade projektledningen ett nära samarbete med Hovet kring Kungaparets program för kvällen och med säkerhetspersonal kring all den säkerhet som krävdes.

Slutligen anlätade projektet en floor manager för att under middagen hålla ordning på körschemat och samordna tiderna mellan servering, konferencier, talare och underhållare,

utifrån det körschema som projektledningen i samarbete med underhållarna, konferenciererna och kökschefen tidigare hade tagit fram.

Jens Weidmann, chef för Deutsche Bundesbank.

Till jubileumsmiddagen hade projektet producerat ett programhäfte och ett bordsplaceringshäfte. Bordsplaceringshäftena delades ut av riksbanksmedarbetare under fördrinken. Programhäftena låg vid varje stol. Dukningen av stadshusrestaurangen kompletterades med Riksbankens jubileumsmynt i choklad, som lades ut vid varje kuvert.

Blommor till dukningen och till dekorationer i Blå hallen valde projektledningen i samråd med stadshusrestaurangen.

Kvällens värddar tillsammans med Kungäppelns ordförande och kommunfullmäktiges ordförande.

Den höga säkerheten krävde att alla gäster registrerades vid ankomst till middagen. Inpasseringen och registreringen när gästerna anlände till Blå hallen fungerade som helhet smidigt. Leverantören av blippsystemet hade också tillverkat entrékorten med blippkoderna. Dessa personliga entrékort hade delats ut tidigare under dagen, vid konferensen. De som inte deltog i konferensen hade fått entrékorten på annat sätt. De personliga entrékorten gjorde att gästerna enkelt kunde blippas in. Däremot uppstod förvirring om huruvida VIP-gäster med personskydd och övriga centralbankschefer skulle blippas eller inte och vilken dörr de skulle använda. Detta reddes egentligen aldrig ut och funktionärerna blev därmed osäkra på om de gjorde rätt när de bad centralbankschefer visa sina entrékort. En viktig lärdom att ta med sig är att tydliggöra vem som är ytterst ansvarig vid inpasseringen och säkerställa att alla funktionärer känner till detta.

Nöjda gäster

Det blev en lyckad kväll med god mat och fin underhållning. Dessutom slussade konferencierna gästerna snyggt och underhållande genom Riksbankens 350-åriga historia. Körschemat kunde hållas sånär som på ett par minuter och kvällen kunde avrundas så som planerat.

Jubileumssekretariatet fick dagarna som följde många positiva kommentarer om jubileumsmiddagen. Både externa gäster och Riksbankens anställda var nöjda med arrangemanget. Den minutiösa planeringen, med ett väl genomarbetat och testat körschema, bidrog förstås till det. Men också de engagerade riksbanksmedarbetarna som fungerade som funktionärer och konferencierer, maten, talen, underhållningen och inramningen som sådan bidrog till en positiv upplevelse för gästerna.

Samtliga författare i boken ”Sveriges Riksbank and the History of Central Banking”

- Rodney Edvinsson, Stockholms universitet, Tor Jacobson, Sveriges riksbank och Daniel Waldenström, IFN och Paris School of Economics
- Michael Bordo, Rutgers University och Pierre Siklos, Wilfrid Laurier University
- Klas Fregert, Lunds universitet
- Charles Goodhart, London School of Economics
- Pablo Martin-Aceña, Universidad de Alcalá
- Marc Flandreau, University of Pennsylvania och Vincent Bignon, Banque de France
- Jan Luiten van Zanden och Gerarda Westerhuis, University of Utrecht
- Øyvind Eitrheim, Norges Bank och Jan Tore Klovland, Norwegian School of Economics
- Gianni Toniolo, LUISS School of European Political Economy
- Masato Shizume, Waseda University
- Barry Eichengreen, University of California, Berkeley
- Jakob de Haan, University of Groningen
- Franklin Allen, Imperial College, Xian Gu, Central University of Finance and Economics och Jun Qian, Fudan University
- Otmar Issing, Goethe University

JUBILEUMSBOK

Under jubileumsåret gav Riksbanken ut en jubileumsbok, ”Sveriges Riksbank and the History of Central Banking”. Boken ger läsaren en samlad bild av centralbankers historiska utveckling med tyngdpunkt på Riksbanken. Boken ges ut av Cambridge University Press och riktar sig universitet, högskolor och intresserade inom centralbanksvärlden.

Redaktörer för boken är Rodney Edvinsson från Stockholms universitet, Tor Jacobson från Sveriges riksbank och Daniel Waldenström från IFN och Paris School of Economics.

Boken presenterades för personalen vid ett internt seminarium den 24 maj och lanserades därefter externt vid jubileumskonferensen den 25 maj 2018. Recensionsexemplar skickades ut till bland annat Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter, Dagens Industri, Frankfurter Allgemeine och Coins Weekly och de två sistnämnda recenserade boken. Boken skickades ut till ett sjuttioal akademiker vid national-ekonomiska institutioner (motsvarande) vid universitet och högskolor i Sverige och i övriga världen samt till ett tiotal redaktörer för de främsta ekonomisk-historiska tidskrifterna. Den delades också ut till Riksbankens medarbetare. Dessutom har förlaget, i januari 2019, sålt 1377 exemplar av boken.

En del av kön till Riksbankens öppna hus den 22 september.

ÖPPET HUS

Vi insåg ganska tidigt i planeringen av 350-årsjubileet att vi måste ha något speciellt eller ovanligt att locka med för att ett öppet hus med 350-årstema skulle funka (i samband med sedel- och myntlanseringarna kunde vi locka allmänheten att komma till det öppna huset genom erbjudandet att få växla till sig de nya sedlarna och mynten). Det vi slutligen landade i var att Riksbanken, liksom många andra centralbanker, skulle visa upp guldackor för allmänheten. Något som Riksbanken aldrig tidigare hade gjort.

Vi bestämde att vi skulle hålla ett öppet hus och att det skulle ske lördagen den 22 september, den dagen då Riksbanken grundades för 350 år sedan. Det öppna huset skulle bland annat erbjuda besökarna att se guldackor från guld- och valutaservisen, inlämnade föremål från Myntkabinettet samt föreläsningar med riksbankschefen och Gunnar Wetterberg.

Smygstart med guldackorna – visning för medarbetare och medier

Men eftersom vi skulle uppmärksamma 350-årsjubileet under hela året var målet att så tidigt som möjligt under året ha guldackorna på plats, så att dessa fanns att visa upp för besökare under en längre tid än bara från och med september. Det hade dessutom beslutats att guldackorna skulle få en permanent plats på plan 5 och finnas kvar även efter jubileet. Vi valde att placera guldmontern i Linnés lobby på plan 5 i riksbankshuset.

Den 4 maj invigdes utställningen. Förutom guldackorna kom utställningen att innehålla två stycken möbemontrar som beskriver guld- och valutaservisen, en kopia av en guldacka som man kan lyfta, en kopia av världens tyngsta kopparmynt som man kan lyfta, en tavla som visar upp alla riksbankskontor genom åren samt tre montrar som hade lånats in från Myntkabinettet.

Heidi Elmér vid presentationen av guldet för medierna (översta bilden). Riksbankens experter Björn Segendorf och Maria Bergsten möter allmänheten (mellersta bilden till vänster). Martin Flodén vid den guidade turen i huset (mellersta bilden till höger). Stefan Ingves föreläser (nedersta bilden).

Dessa montrar innehåller privatbankssedlar, Sveriges första mynt och alla mynt som getts ut under Carl XVI Gustaf. Utöver detta satte vi tillbaka den stora tavlan med bilder på fullmäktiges ordförande och riksbankschefer från början av 1900-talet fram till och med i dag. De nuvarande, Susanne Eberstein och Stefan Ingves, presenterades på en möbelmonter som stod i anslutning till tavlan.

Avdelningschef Heidi Elmér och kommunikationschef Ann-Leena Mikiver presenterade utställningen för personalen samt för riksbanksfullmäktige. Stefan Ingves och Heidi Elmér presenterade den för media.

Utställningen som invigdes i maj var grunden för det som skulle visas upp vid det öppna huset i september.

Den 22 september – öppet hus

Den 22 september anordnade vi öppet hus för allmänheten. Vi höll öppet klockan 10.00–18.00. Utställningen i lobbyn var intakt. I riksbankssalen placerade vi de montrar som användes under sedel- och myntutbytet, men de kläddes om till att handla om vår verksamhet och designen gick i 350-årstema. Varje monter visade en film om vår verksamhet och montern hade försetts med en kort text om respektive verksamhetsområde. Montrarnas respektive teman var:

- Vad gör Riksbanken?
- Om riksbankshuset
- Vad är penningpolitik?
- Hur fungerar styrräntan?
- Vad är finansiell stabilitet?
- Vad är e-krona?

Guldmontern var populär.

Utöver det återanvände vi bordet med beskrivning av våra säkerhetsdetaljer på sedlarna, som vi tidigare visat vid sedel- och myntlanseringen. Dessutom hyrde vi in en digital skärm där man kunde söka på tidslinjen som tagits fram till vår webbplats.

För att fokusera extra mycket på dialog bestämde vi att det vid varje monter eller utställningsföremål skulle finnas en expert från verksamheten som kunde svara på frågor och diskutera med allmänheten. Vi placerade ett ståbord vid varje station med en skylt som informerade om vilket ämne som diskuterades vid detta bord. Ett mycket lyckat initiativ, många tog chansen att prata med experterna och experterna själva upplevde diskussionerna med allmänheten som mycket positiva.

Under hela dagen erbjöds det föreläsningar. Gunnar Wetterberg höll fyra föreläsningar om Riksbankens historia, efter föredraget erbjöds alla att få Gunnars bok "Pengarna och makten". Stefan Ingves, Kerstin af Jochnick och Cecilia Skinglsey höll föreläsningar på temat "Från kopparmynt till e-krona", en förkortad variant av föreläsningen som hölls på jubileumsturnéerna. Det hölls en ny föreläsning varje timme och totalt hölls det sju föreläsningar. Under hela dagen visades filmen "Sveriges riksbank 1668–2018".

Kön strax innan säkerhetskontrollen (översta bilden). Riksbankens expert Eva Julin möter allmänheten (mittensta bilden till vänster). Vy över utställning i riksbankssalen (nedersta bilden till vänster). Myntpallen (nedersta bilden till höger).

Under det öppna huset erbjöd vi också guidade turer i huset. De som guidade besökarna var de riksbanksmedarbetare som i vanliga fall, vid särskilt inbokade tillfällen, håller guidade turer i huset. Under de guidade turerna visades plan 12 och 13 och turerna avslutades i fullmäktigerummet på plan 9. Där turades vice riksbankscheferna Henry Ohlsson, Per Jansson, Martin Flodén och riksbanksfullmäktiges ordförande Susanne Eberstein om att ta emot och berätta om Riksbankens styrning och direktionens och fullmäktiges arbete. Totalt genomfördes 14 stycken turer med 10 personer per tillfälle.

Under dagen kunde också alla besökare genomföra ett quiz. Alla svar gick att hitta i utställningen. Som utslagsfråga hade vi ställt dit en myntpall full med 10-kronorsmynt och tanken var att man skulle gissa det totala värdet på alla mynten i pallen. Myntpallen i sig tilldrog sig mycket intresse, främst från barn. Svaren fick lämnas in och Riksbanken korade någon vecka senare fem vinnare, som fick guldackor med choklad och jubileumsbok.

Planering och logistik

Planeringen inför det öppna huset var omfattande. En stor del handlade om logistik kring föreläsningar och guidade turer samt om säkerhet. Men mycket tid lades också på att förbereda direktionen, experterna och funktionärerna samt på att producera alla informationsskyltar som krävdes.

För att marknadsföra det öppna huset använde vi följande kanaler:

- Annonsering på Facebook, med fokus på boende kring Stockholm
- Annonsering i nyhetsmedier, både digitalt och i tryckt format
- Information i evenemangskalendrier

Totalt deltog cirka 50 experter och funktionärer från Riksbanken under öppet hus. Två pensionärer deltog också. Vi hade även tagit in personal från Coor och Evry. Utöver detta hade vi säkerhetspersonal. Hela direktionen och fullmäktiges ordförande var med. Stefan Ingves hade ett särskilt minutschema, vilket krävdes eftersom han höll flest föreläsningar och var det stora dragplåstret. Värt att nämna är att även övriga direktionsledamöter och Gunnar Wetterberg lockade många besökare. Samtliga föreläsningar var fullsatta till bristningsgränsen.

Köket ordnade lunch och fika för funktionärerna i en avskild del i matsalen så att det inte skulle krocka med de guidade turerna i huset.

Säkerhetskontroll skedde i ett för dagen uppställt tält utanför huset. För barnvagnar fanns en särskild barnvagnsparkering.

Under hela dagen hade projektledare Tommy Persson, kommunikationschef Ann-Leena Mikiver samt säkerhetsansvariga Anders Knutsson och Susanne Wintzell Johansson löpande kontakt för att stämma av läget i stort och direktionsledamöternas deltagande och vid behov ta beslut om förändringar i upplägg. Ett exempel handlade om vid vilket klockslag kön skulle stängas för dagen.

Nöjda besökare trots två timmars kö

Öppet hus blev verkligen lyckat, det uppskattades både av besökarna och av alla medarbetare som jobbade under dagen. Det var mycket bra att vi hade funktionärer som gick runt i kön och bjöd på godis. Föreläsningarna var fullsatta och uppskattades mycket. Experterna hade fullt upp hela dagen, det var många besökare som ville prata om och med Riksbanken.

När det gäller säkerhetskontrollen av besökare kan vi fundera över hur vi smidigast hade kunnat slussa in besökarna. Eftersom det tog upp emot en timme innan det blev fullt i lokalerna, kan vi konstatera att vi borde ha påbörjat säkerhetskontrollerna redan innan vi öppnade lokalerna, så att vi direkt hade kunnat släppa in ett femtiotal besökare. En bidragande orsak till att det tog tid innan det blev fullt var att nästan samtliga av de första besökarna gick och ställde sig i kö för att boka en guidad tur.

Det hade vidare varit bra att ha en funktionär som var avdelad att stå i entrén och välkomna alla gäster. Nu fick andra funktionärer rycka in och göra det.

Sammanfattningsvis fungerade logistiken väl, trots det enorma intresset och anstormningen av besökare. Det som sammanfattningsvis gjorde att besökarna var nöjda tycks ha varit att få se guldet, tala med experter, lyssna till föreläsningarna, gå guidade turer och svara på quiz:en. Totalt tog vi emot cirka 1300 besökare under dagen.

ÖVRIG KOMMUNIKATION

Webbsidor och historisk tidslinje

Inför jubileumsåret publicerade Riksbanken särskilda sidor på riksbank.se om 350-årsjubileet. Det handlade om sidor för till exempel jubileumsbok, jubileumsdag, jubileumsturnéer och öppet hus. Dessa sidor uppdaterades sedan löpande under året. Under i stort sett hela året fanns en puff på startsidan på webbplatsen som tog besökarna direkt till 350-sidorna.

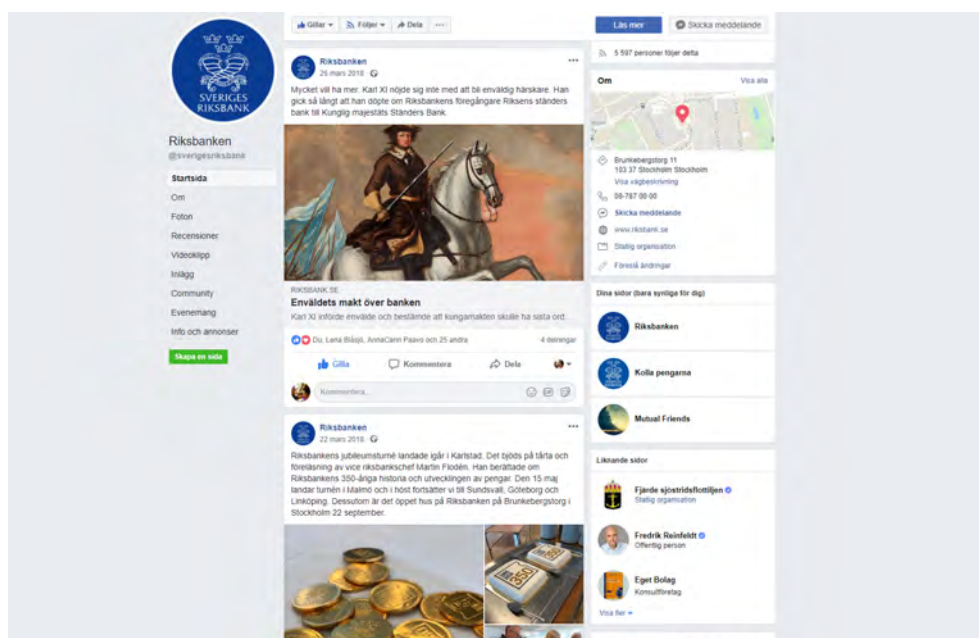
Till webbplatsen producerades också en ny historisk tidslinje som på ett överskådligt sätt tar besökarna genom Riksbankens 350-åriga historia, från 1600-talet fram till idag. Tidslinjen utformades så att det skulle vara enkelt att dela innehållet i sociala medier.

I anslutning till de aktiviteter som genomfördes under året publicerades nyheter på webbplatsen.

På Riksbankens intranät (Banconätet) samlades information om jubileet på en särskild del av webbplatsen. Riksbankens anställda kunde där läsa om de olika delarna i projektet, hur det bedrevs och vilket material som tagits fram.

Facebook, Twitter och LinkedIn

Inför jubileumsåret startade Riksbanken en ny Facebooksida. Där kommunicerade Riksbanken löpande kring jubileumsårets aktiviteter. Det publicerades även inlägg om Riksbankens historia som länkade till tidslinjen på riksbank.se.

Från Riksbankens Facebooksida.

Facebook användes för att marknadsföra jubileumsturnéerna via annonser riktade mot målgrupper boende på de orter som besöktes. Även öppet hus marknadsfördes via Facebook-annonser. Öppet hus-annonserna riktade sig i första hand till boende i Stockholm med omnejd, men även till resten av landet.

Via Facebook fick Riksbanken många frågor om jubileet. Särskilt högt tryck blev det i anslutning till öppet hus då många ställde frågor om bland annat föreläsningarna och de guidade turerna.

Under jubileumsdagen publicerades en mängd inlägg på framförallt Facebook, men även Twitter och LinkedIn.

Från Riksbankens Twitter.

Riksbanken twittrade också i anslutning till flera av jubileumsaktiviteterna, till exempel vid jubileumskonferensen i riksdagen och under jubileumsturnéerna.

I december avslutades jubileumsåret med en julkalender som publicerades i Riksbankens sociala kanaler. Den bestod av korta filmer inspirerade av tidslinjen på riksbank.se

Skrift om Riksbankens historia

Under jubileumsåret tog Riksbanken fram en skrift om Riksbankens historia, "Sveriges riksbank – en resa under 350 år". Den ger en tillbakablick på viktiga händelser i Riksbankens historia fram till idag. Författare är Gunnar Wetterberg, historiker, författare och huvudredaktör och medförfattare är Ann-Leena Mikiver, kommunikationschef på Riksbanken.

Skriften finns på svenska och engelska. Den var från början tänkt att endast finnas på Riksbankens webbplats, som pdf. Efterfrågan på den i tryckt form var emellertid så stor att Riksbanken beslutade att trycka upp den svenska versionen, främst för att dela ut på jubileumsturnéerna men också på öppet hus. Även Utbudet, som tillhandahåller material till skolor, har fått tryckta publikationer för vidare distribution till skolor.

Filmer

Inför jubileumsåret producerade Riksbanken en film om sin 350-åriga historia, "Sveriges riksbank 1668–2018". I filmen beskriver Gunnar Wetterberg, historiker och författare, Riksbankens historia med sina egna ord. Filmen tar avstamp i Stockholms Bancos krasch och Rikens Ständers Banks grundande 1668. Därefter fortsätter resan genom krigsåren, fredstiden, framväxten av den moderna centralbanken och slutligen handlar den om Riksbanken i den globala ekonomin.

Filmen producerades för Riksbankens webbplats i syfte att ge kunskap om Riksbankens historia till intresserade. Filmen visades även vid till exempel öppet hus och jubileumsturnéerna.

Vid sidan av denna historiska film producerade Riksbanken flera kortare filmer i syfte att nå uppmärksamhet kring jubileet. Den första av dessa, den så kallade tårtilmen, i vilken Stefan Ingves beställer en tårta till jubileumskalaset, blev väldigt uppskattad i sociala medier. Den användes även som en annons för att få följare till Riksbankens Facebooksida.

Inför jubileumsturnéerna spelades filmer in med direktionsledamöterna. Filmerna användes i marknadsföringen av evenemangen. Även inför öppet hus spelades filmer in som användes i marknadsföringen.

Riksbanken gjorde också fyra filmade intervjuer med före detta riksbankscheferna Bengt Dennis, Urban Bäckström och Lars Heikensten samt nuvarande riksbankschefen Stefan Ingves. Intervjuerna publicerades bland annat på den historiska tidslinjen på riksbank.se

Vi gjorde även andra intervjuer och reportage med koppling till jubileumsåret:

- Vid invigningen av utställningen Riksbanken 350 år – från sedelförbud till minusränta på Tumba Bruksmuseum intervjuades bland andra förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick.
- I samband med Riksbankens jubileumskonferens den 25 maj intervjuades Jerome Powell (Federal Reserve), Mark Carney (Bank of England), Erkki Liikanen (Finlands Bank) och Agustín Carstens (Bank for International Settlements) om framtiden för centralbanker.
- Under jubileumskonferensen gjordes ett reportage om evenemanget där Riksdagens talman Urban Ahlin, riksbanksfullmäktiges ordförande Susanne Eberstein, riksbankschef Stefan Ingves och professor Torsten Persson intervjuades.
- Inför öppet hus och i samband med att montern med guldackor visades upp för personal och journalister gjordes ett reportage om utställningen där Riksbankens kommunikationschef Ann-Leena Mikiver intervjuades.
- Under öppet hus den 22 september gjordes ett reportage om evenemanget där vice riksbankschef Cecilia Skingsley intervjuades.

INTERNA AKTIVITETER

Målet med den interna kommunikationen kring 350-årsjubileet var främst att medarbetarna skulle få ökade kunskaper om varför vi har en centralbank och varför centralbankens roll ser ut som den gör idag samt känna stolthet och engagemang för firandet. Detta skulle vi uppnå genom att erbjuda tillfällen till kunskapsinhämtning och genom att engagera medarbetarna som experter och funktionärer vid olika jubileumsaktiviteter.

Det började redan under 2017, då historikern Gunnar Wetterberg höll en föreläsning för de cirka 20 medarbetare som på olika sätt hade en central roll i 350-årsprojektet. Syftet var att de skulle få de grundläggande kunskaperna kring Riksbankens historia och att de genom Wetterbergs föreläsning skulle få inspiration till sitt arbete med jubileet.

Därefter inleddes jubileumsåret med en kick off för personalen i december 2017. Det var vid ett frukostmöte då riksbankschef Stefan Ingves talade om Riksbankens historia och presenterade de aktiviteter som skulle arrangeras under jubileumsåret.

Den 4 maj visades guldets och utställningens i Linnés lobby upp för personalen för första gången. Samma dag fick även riksbanksfullmäktige en visning av guldets och utställningens. Det var kommunikationschef Ann-Leena Mikiver och Heidi Elmér, chef för avdelningen för marknader, som presenterade utställningen.

Vid jubileumskonferensen den 25 maj erbjöds de medarbetare som inte hade fått plats på konferensen att följa konferensen via webb-tv i ett av Riksbankens sammanträdesrum.

Till jubileumsmiddagen i stadshusets Blå hallen var alla medarbetare inbjudna. Efter middagen var medarbetarna också inbjudna till vickning på Riksbanken.

Alla riksbanksmedarbetare som önskade fick ett exemplar av jubileumsboken "Sveriges Riksbank and the History of Central Banking" som lanserades i samband med jubileumsdagen, vid en intern presentation den 24 maj.

Tärtkalas för personalen och riksbankspensionärer den 21 september.

Tårtkalas för personalen och riksbankspensionärer den 21 september.

Riksbankens personal erbjöds vidare att under hösten besöka Tumba bruksmuseums utställning om Riksbankens 350 år. Detta besök arrangerades av Riksbankens kulturförening.

Den 21 september (dagen före den officiella födelsedagen), bjöd köket i personalmatsalen på en soppa à la 1600-tal. Samma dag anordnade Riksbanken också ett tårtkalas för samtliga medarbetare och riksbankspensionärer. Vid tårtkalaset höll Stefan Ingves ett gratulations-tal till 350-årsringen och historikern Gunnar Wetterberg höll en föreläsning om Riksbankens historia. Därefter fick riksbankspensionärerna följa med ner till plan 5 och titta på utställningen samt se den historiska filmen och filmen från Riksbankens 300-årsjubileum. Vid detta tillfälle var det Tommy Persson och Heidi Elmér som presenterade utställningen.

Från och med hösten 2017 och under jubileumsåret har vi dels haft fasta sidor på Banconätet med information om jubileet och de olika jubileumsaktiviteterna, dels löpande publicerat nyheter om jubileet på Banconätet.

Under året bloggade projektledare Åsa Söder Nilsson och delprojektledare kommunikation Tommy Persson på Banconätet, ämnet var förstås 350-årsjubileet.

I december ordnade projektledningen en quiz för personalen. På bordsknektar i matsalen presenterades tio frågor om Riksbankens historia. Svaren kunde lämnas in till jubileums-sekretariatet, som sedan drog tre vinnare.

I december fick medarbetarna också en julklapp med 350-tema. Det var en strandhandduk och ett exemplar av sedelfoldern.

I januari 2019 hölls det formella avslutet på jubileumsåret. Då anordnades ett frukostmöte för personalen där riksbankschef Stefan Ingves avslutade jubileumsåret genom att blicka tillbaka på de tankar och mål vi hade inför året och genom att summera vad vi gjort under året. Han konstaterade då att jubileumsaktiviteterna sannolikt bidragit till att öka kunskapen om Riksbanken, både kring varför Riksbanken finns till och kring de viktiga framtidsfrågorna. Ingves poängterade hur det samarbete och engagemang vi sett bland medarbetarna under jubileumsåret har bidragit både till att evenemangen varit så lyckade och till att bygga gemenskap över avdelningsgränserna. Vid frukostmötet visades en 15 minuter lång film med ögonblick från jubileumsåret.

SAMARBETEN MED ANDRA AKTÖRER

Jubileumsfrimärken

PostNord gav under 2018 ut två frimärken för att uppmärksamma att Riksbanken fyllde 350 år. Riksbanken deltog i framtagandet av frimärkena.

Motiven på frimärkena är ett grafiskt mönster av siffror och matematiska tecken. Mönstret ska visa ekonomens verktyg för att göra prognoser. På dessa frimärken förvandlas de till konst och på så sätt uppmärksammas Riksbanken som under seklerna har bidragit till att Sverige har en stark och säker ekonomi (från PostNords beskrivning).

Frimärkena gavs ut i valörerna 10 och 20 kronor, alltså två tilläggsvalörer (inte det ordinarie brevpottot inom Sverige).

Frimärkena är formgivna av Daniel Bjugård.

Formgivaren Daniel Bjugård och kommunikationschef Ann-Leena Mikiver visar upp PostNords jubileumsfrimärken (övre bild).

Utställning på Tumba bruksmuseum

I samarbete med Riksbanken producerade Tumba bruksmuseum en utställning som handlar om Riksbankens historia och om vad Riksbankens verksamhet har betytt för samhällsutvecklingen.

Utställningen riktar sig till personer med ett intresse för historia, Tumba Bruk och Riksbanken. Den är tillgänglig både för besökare som kommer i grupp och för de som vill gå runt på egen hand.

Utställningen invigdes i februari 2018, av förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick, och den kunde ses från februari 2018 till mars 2019.

Förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick inviger Tumba bruksmuseums utställning om Riksbanken 350 år.

Stadsvandringar

Stadsmuseet arrangerade under året, i samarbete med Riksbanken, stadsvandringar på temat "Pengarna och makten". Vandringen var uppbyggd kring alla hus där Riksbanken har huserat genom åren och gav en bred inblick i Riksbankens historia.

Under året erbjöds allmänheten dessa vandringar i Stadsmuseets publika program vid tre tillfällen. Dessa bokades då via Stadsmuseets webbplats eller i Medeltidsmuseets kassa. Vandringen gick också vid tre tillfällen under Stockholms kulturfestival.

Den dagen då Riksbanken hade öppet hus bjöd Riksbanken allmänheten på tre vandringar. Allmänheten kunde då hämta gratis biljetter till vandringarna i Medeltidsmuseets kassa.

Riksbanken bokade dessutom ett par vandringar för särskilda sällskap, till exempel för Riksbankens kulturförening.

Stadsvandring på temat "Pengarna och makten".

ÖPPNA FORUM

Riksbanken startade med anledning av jubileumsåret seminarieserien "Öppet forum". Syftet var att uppmuntra en dialog och skapa en plattform för diskussion om Riksbankens roll i samhället. Startskottet gick redan den 21 september 2017 med ett samtal om hur självständig en centralbank kan vara i dagens ekonomisk-politiska klimat för att hantera sin nuvarande och framtida roll.

Under jubileumsåret 2018 anordnades ytterligare två öppna forum. Det första handlade om inflationsmålets roll och betydelse, det andra om framtidens betalningar. Panelerna bestod i de flesta fall av en forskare, näringslivsrepresentant, journalist, myndighetsrepresentant och politiker. Inbjudan gick ut brett till för Riksbanken viktiga målgrupper, till exempel opinionsbildare, representanter från finansiella institut, politiker med flera. Konceptet var mycket lyckat och uppskattades av såväl medarbetare som externa gäster och paneldeltagare.

Målet är att anordna fler öppna forum under 2019.

MEDIERAPPORTERING

Under jubileumsåret har medierna med jämna mellanrum skrivit om Riksbankens 350-årsjubileum. Mest mediegenomslag fick vi under maj månad då vi både arrangerade jubileumskonferensen och visade upp guldet för medierna.

Även pressfrukosten i januari då vi berättade om jubileumsåret genererade en del rapportering.

Jubileumsturnéerna och det öppna huset i september lockade inte så många medier som vi hade hoppats på (men desto fler besökare).

I övrigt nämndes vårt jubileum i andra sammanhang när man skrev om Riksbanken.

Pressklipp från jubileumsåret finns samlade i en box i arkivet.

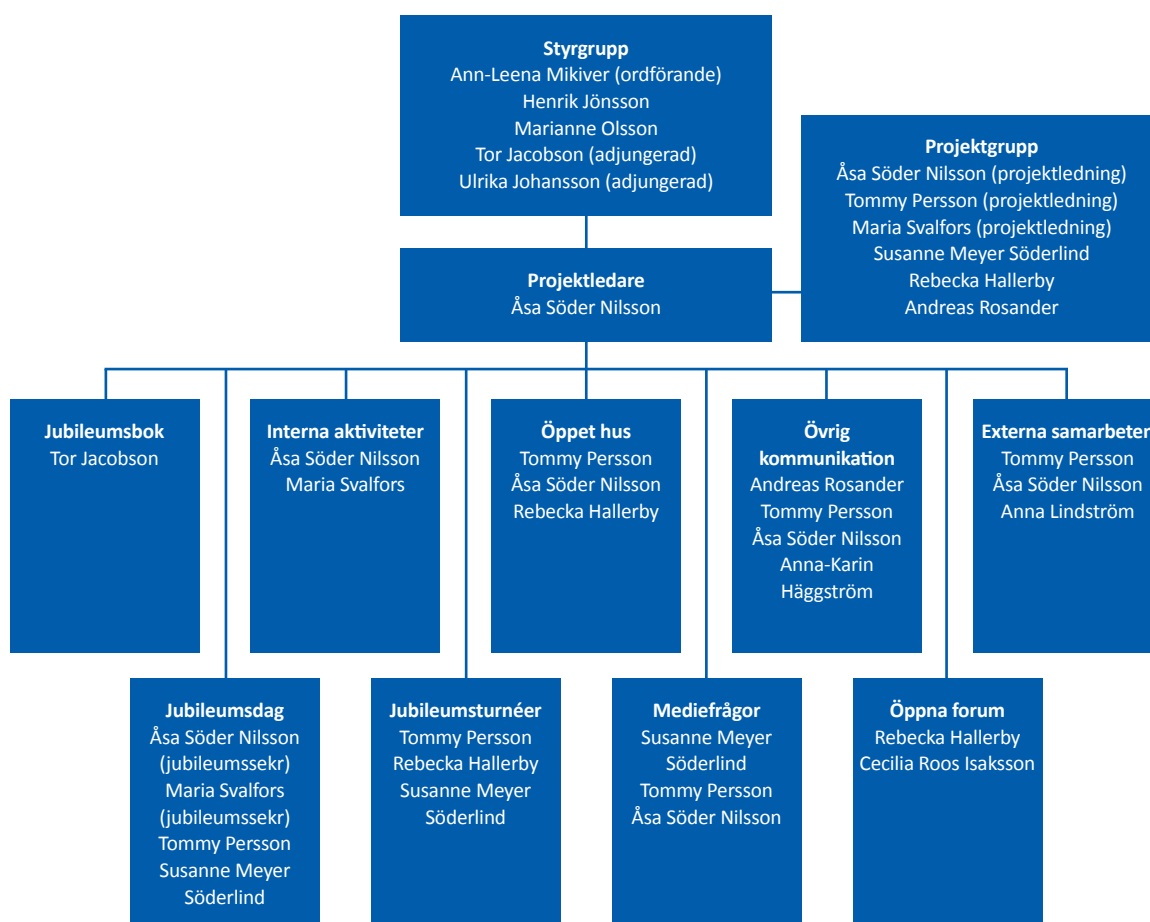
PROJEKTORGANISATION

Beställare av detta projekt var Riksbankens direktion och fullmäktige. Delegerad projektbeställare var biträdande stabschef Eva Julin. Styrgruppen såg något olika ut under de år som projektet pågick men till största delen bestod den av kommunikationschef Ann-Leena Mikiver (ordförande i styrgruppen), enhetschef Henrik Jönsson och avdelningschef Marianne Olsson.

Projektledare var Åsa Söder Nilsson och nära henne arbetade projekthandläggare Maria Svalfors. Delprojektledare för kommunikation, Tommy Persson, fungerade också som biträdande projektledare.

Ledningsgruppen, direktionen och riksbanksfullmäktige har genom projektet varit delaktiga genom att projektledningen regelbundet närvarat vid deras möten för att informera om planeringen, genomförandet och uppföljningen av de olika aktiviteterna.

När det gäller jubileumsdagen har dessutom riksbanksfullmäktiges ordförande Susanne Eberstein och förste vice riksbankschef Kerstin af Jochnick haft en särskild roll då de som representanter för beställarna haft löpande avstämningar med projektledningen av detaljer kring jubileumsdagen, såsom val av lokal, mat, underhållning med mera.

Samarbete

I arbetet med jubileumsaktiviteterna har Riksbanken samarbetat med följande externa parter:

Alice Film
 Cambridge University Press
 Fazer Restaurang Tolvåsen
 Fischer Reklamateljé AB
 Fotograf Birgersdotter
 Greayer Produktion
 Hovet
 HRG Nordic
 Intellecta Corporate
 Kungl. Myntkabinettet
 Nine Yards
 PostNord
 Shopman
 Stadsmuseet
 Stadshusrestauranger
 Stockholms stadshus
 Sveriges riksdag
 TMG Sthlm
 Tumba bruksmuseum

Gåvor

Riksbanken fick under jubileumsåret motta gåvor från Bank of Japan, Banque de France, Bank of Israel, Palestinian Monetary Authority, Eesti Pank samt Crane Currency. Dessa finns närmare beskrivna i dokumentet Förteckning över gåvor till Riksbanken 350 år som återfinns i arkivet med diarienummer 2018-01059.

Emaljfat från Bank of Japan.

EKONOMI

Projektet hade en inriktningsbudget om 9 268 000 kronor +/- 5 %. Säkerhetskostnaderna skulle redovisas vid sidan av denna inriktningsbudget. Det slutliga utfallet blev 8 956 000 kronor, exklusive säkerhetskostnader som redovisades vid sidan av. Inklusiva säkerhetskostnader landade de totala kostnaderna på 9 984 000 kronor.

	Kronor
Jubileumsbok	2 981 000
Jubileumsdag	1 815 000
Kommunikationsaktiviteter	3 651 000
Projektövergripande	509 000
TOTALT exkl säkerhetskostnader	8 956 000

Säkerhetskostnader	1 028 000
TOTALT inkl säkerhetskostnader	9 984 000

Avrundat till närmaste tusental

Dokumentation

Projektet har dokumenterat samtliga aktiviteter med text och bild, ibland stillbilder, ibland filmer. Ett externt filmbolag, Alice Film, fick också i uppdrag att dokumentera året. Det resulterade i två filmer, en längre till arkivet för framtida generationer att ta del av, och en kortare som i huvudsak riktar sig till dagens medarbetare i Riksbanken och som visades vid jubileumsavslutningen i januari 2019.

Det material som har tagits fram under året, såsom roll up:er, skrift, påsar, badge, programhäfte med mera sparas också i arkivet.

Dokument rörande 350-årsjubileet finns diarieförda i ett trettiotal olika ärenden. De två huvudärenden är 2015-00226 och 2018-00365.

AVSLUTANDE ORD

Även om det operativa förberedelsearbetet startade i slutet av 2016, påbörjades arbetet med att planera jubileumsåret redan i slutet av 2014. Den framförhållningen var en förutsättning för att vi skulle kunna landa i en god avvägning över vilka aktiviteter som skulle genomföras. Denna framförhållning krävdes också för att ha tid att upphandla leverantörer, planera aktiviteterna och producera material.

Ett par av aktiviteterna var självklara att genomföra vid ett 350-årsjubileum, såsom en jubileumskonferens. Andra aktiviteter var sådana som vi själva valde för att öppna upp Riksbanken och möta allmänheten, både via möten och via sociala medier. Inte minst var det viktigt för oss att komma ut till andra orter i landet, där allmänheten normalt inte möter Riksbanken.

Vi fick en positiv respons vid samtliga aktiviteter under jubileumsåret. En av framgångsfaktorerna var att vi i samtliga aktiviteter använde vår egen personal. Det var förstås krävande för organisationen, eftersom medarbetarna har andra arbetsuppgifter som måste skötas. Men det engagemang, ansvar och den kunskap som medarbetarna bidrog med i jubileet var ovärderlig och hade inte kunnat köpas in utifrån.

I grunden har Riksbanken haft samma uppgift i 350 år. Jubileumsaktiviteterna har gett Riksbanken möjlighet att tala om uppdraget och verksamheten genom historien och koppla det till aktuella frågor. Det har varit viktigt för att förstå de utmaningar som väntar Riksbanken i framtiden.

Produktioner

Material som användes vid flera aktiviteter under jubileumsåret:

Roll up:er – med jubileumslogotypen och parollen *Sveriges riksbank – för en stark och säker ekonomi*.

Papperspåsar – med jubileumslogotypen och parollen *Sveriges riksbank – för en stark och säker ekonomi* som användes vid konferensen och andra tillfällen under året då Riksbanken överlämnade gåvor.

Sedelfolder – en trycksak som innehöll en 20-kronorssedel och som fungerade som gåva till svenska och internationella gäster under jubileumsåret.

Chokladmynt – med riksbanksloggan på ena sidan och jubileumsloggan på andra och som användes vid turnéerna, jubileumsdagen och öppet hus.

Badgar – med jubileumsloggan och som användes av alla funktionärer vid jubileumsdagen, jubileumsturnéerna och öppet hus.

Vid det öppna huset användes också: En pyramid av kopior av guld tackor
Chokladaskar i form av guld tackor
Montrar med information om Riksbanken

Sedelfolder med en 20-kronorssedel.

SVERIGES RIKSBANK
103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel 08 787 00 00
Fax 08 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se